

GRUNDNØTAT TIL FOLKETINGET EUROPAUDVALG

om udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/xx af dd.mm.2017 om ikke-fornyelse af godkendelsen af aktivstoffet bifenazat jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen foreslår, at aktivstoffet bifenazat ikke gives fornyet godkendelse i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler. Hvis forslaget bliver vedtaget, vil det betyde, at stoffet slettes fra bilag til Kommissionens forordning nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer, og at stoffet ikke må indgå i godkendte midler i Danmark. Der er ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner eller kommuner. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da de danske godkendelser af midler med bifenazat vil skulle trækkes tilbage. Forslaget kan potentielt have væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 21.-22. marts 2018. Regeringen mener ikke, at der kan vises sikker anvendelse for bifenazat ved de EU ansøgte anvendelser. Forslaget om ikke fornyet godkendelse af bifenazat påvirker beskyttelsesniveauet i Danmark positivt. Ved den fornyede vurdering i EU er der kommet nye oplysninger, så der ikke længere kan påvises sikker anvendelse af stoffet. Regeringen agter derfor at stemme for Kommissionens forslag om ikke at forny godkendelsen af bifenazat.

Baggrund

Foreløbigt forslag til Kommissionsforordning udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/xx af dd.mm.2017 om ikke-fornyelse af godkendelsen af aktivstoffet bifenazat jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 forventes fremsendt til medlemsstaterne.

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler især artikel 14, og 20, som fastlægger, at godkendelsen af aktivstoffer skal fornyes iht. forordningen, og at Kommissionen skal foreslå enten en fornyet godkendelse eller en ikke fornyet godkendelse af et aktivstof, når re-vurderingen af dette er foretaget.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen ændrede forslag eller indenfor en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændrede forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 21.-22. marts 2018.

Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om ikke-fornyte godkendelse af aktivstoffet bifenzat i henhold til forordning om plantebeskyttelsesmidler. Aktivstoffet er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under EFSA (Den Europæiske Fødevarsikkerheds Autoritet), hvor flere EU-landes pesticidmyndigheder har deltaget. Disse vurderinger har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål ikke at forny godkendelsen af aktivstoffet iht. forordning 1107/2009. EFSA har udarbejdet konklusionsrapport over risikovurderingen for aktivstoffet. Rapporten er tilgængelig på EFSA's hjemmeside.

Ifølge Kommissionens udkast til vurderingsrapporten, der hører til forslaget, har vurderingen af aktivstoffet ud fra de i bilag II angivne anvendelsesområder vist, at det ikke kan antages, at aktivstoffet opfylder betingelserne i artikel 4 stk. 1-4 i forordning 1107/2009 for godkendelse. Det vil sige, at der er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

De angivne anvendelsesområder er:

Aktivstof	Anvendelsesområde i EU
Bifenzat	Midemiddel til pryddplanter, jordbær, tomat, peber, melon, aubergine, agurk, squash og vandmelon

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Aktivstoffet bifenzat er godkendt i EU i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler, som er direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil stoffet blive slettet fra bilag til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-

Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget. Der er godkendt plantebeskyttelsesmidler med bifenazat i Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da godkendelse af midler indeholdende bifenazat skal trækkes tilbage. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget om ikke fornyet godkendelse af bifenazat har erhvervsøkonomiske konsekvenser, da der i Danmark er godkendt midler til anvendelse. I Danmark anvendes bifenazat til bekæmpelse af mider i pryddplanter i væksthuse og på friland, samt til midebekæmpelse i jordbær, agurk og tomat i væksthuse og på friland.

Aarhus Universitet AGRO, har vurderet de økonomiske konsekvenser af en ikke-fornyet godkendelse af bifenazat. For de økonomisk væsentlige afgrøder findes der i dag alternative midler til bifenazat. De økonomiske konsekvenser af en ikke-fornyet godkendelse af bifenazat er således på kort sigt meget begrænsede.

En ikke-fornyet godkendelse af bifenazat vil dog medføre, at der kun vil være bekæmpelsesmidler i én resistensklasse til rådighed ved bekæmpelse af spindemider i pryddplanter. Det er AGRO's vurdering, at risikoen for resistensudvikling derved øges, hvorved der på længere sigt kan være markant større udbyttetab. Hvis spindemider udvikler resistens overfor øvrige godkendte bekæmpelsesmidler, er det AGRO's vurdering, baseret på skøn fra erhvervet, at et realistisk skøn for udbyttetabet vil være 15 %.

For jordbær vurderes det ligeledes, at der på kort sigt ikke vil være betydelige omkostninger forbundet med en ikke-fornyet godkendelse af bifenazat. På længere sigt er der dog øget risiko for resistensdannelse. Hvis der dannes resistens skønnes det, at det vil medføre et udbyttetab på 15 % for jordbær dyrket i drivhus eller i tunneller.

Gartnerierne kan til en vis grad forebygge angreb af spindemider ved at holde god hygiejne i væksthuse, anvendelse af sundt plantemateriale samt regelmæssig brug af biologiske bekæmpelse med nyttedyr. Dette kan nedsætte brugen af pesticider og minimere tabet ved angreb.

Det vurderes ikke, at en ikke-fornyet godkendelse af bifenazat vil have betydelige økonomiske konsekvenser for andre afgrøder.

	Omsætning	Økonomiske konsekvenser på kortsigt	Økonomiske konsekvenser, hvis der på længere sigt dannes resistens (15 % udbyttetab)
Pryddplanter	2.800 mio. kr.	Ubetydelige	420 mio. kr.
Jordbær (i tunnel og væksthuse)	38 mio. kr.	Ubetydelige	6 mio. kr.

Vurderingen af de økonomiske konsekvenser ved en evt. dannelse af resistens er baseret på skøn, og således forbundet med betydelig usikkerhed. Som det fremgår af ovenstående vil selv en mindre

stigning i risikoen for resistensdannelse være forbundet med betydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

De anførte vurderinger for de enkelte afgrøder er en worst case vurdering. Såfremt Kommissionens forslag vedtages, kan erhvervet efterfølgende søge om national dispensation til brug af bifenazat i visse situationer, hvis dispensationsbetingelserne er opfyldt. Det er derfor ikke muligt at estimere det konkrete omfang af de erhvervsøkonomiske konsekvenser, da det konkrete omfang vil bero på eventuelle dispensationer, og deraf mindre tab. Yderligere kan det ikke udelukkes, at der på et senere tidspunkt vil blive godkendt andre aktivstoffer, som kan bruges som alternativer.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget om ikke godkendelse af bifenazat påvirker beskyttelsesniveauet i Danmark positivt. Ved den fornyede vurdering i EU er der kommet nye oplysninger, så der ikke længere kan påvises sikker anvendelse af stoffet.

EU-vurderingen har vist, at stoffet ikke er akut giftigt ved indtagelse, hudoptagelse eller indånding. Stoffet er heller ikke hud- eller øjenirriterende, men det er fundet at være allergifremkaldende. Bifenazat skader ikke arveanlæggene, forplantningen eller fostre, og er ikke fundet at være kræftfremkaldende. Stoffet er ikke hormonforstyrrende i henhold til de midlertidige kriterier, men der mangler data til endeligt at bekræfte, at stoffet ikke har denne egenskab. Der er foreslået en klassificering som "Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering" på grund af forandringer i leveren og forandringer i blodets sammensætning. Der er ikke vist sikker anvendelse for sprøjteførere, der sprøjter jordbær og for arbejdstagere, der håndterer prydanterudendørs og alle indendørs anvendelser, selvom der bruges personlige værnemidler. Der er endvidere ikke vist sikker anvendelse for beboere, da eksponeringen overskrider grænsen for skadelige effekter. Endvidere kan der ikke laves en risikovurdering for forbrugere, fordi der mangler data for flere nedbrydningsprodukter i fødevarer. Derfor vurderes det, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår menneskers sundhed.

EU-vurderingen har vist, at bifenazat bliver omsat hurtigt i miljøet, og grundvandsmodelleringen viser, at der ikke kan forventes udvaskning til grundvand. Bifenazat er meget giftigt overfor vandlevende organismer og følgende miljøklassificering er foreslået: H410 "Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer". Datamaterialet anses ikke som fyldestgørende til at udelukke at bifenazat kan være hormonforstyrrende, og der er stillet krav om yderligere data for at afgøre dette. Risikovurderingen har ikke vist, at der er sikker anvendelse af bifenazat for fugle, pattedyr, bier og insekter ved udendørs anvendelse. Derfor vurderes det, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår miljø.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU-miljøspecialudvalget.

Dansk Gartneri er imod forslaget om ikke at forny godkendelsen af bifenazat, da det kan give store problemer med at bekæmpe spindemider i flere afgrøder/kulturer. Dansk Gartneri argumenterer for, at midlet Floramite 240 SC (med aktivstoffet bifenazat) er afgørende i forhold til bekæmpelse af spindemider. Dansk Gartneri finder det endvidere ufarligt for bier og nytte dyr, og det er derfor en vigtig komponent i IPM (integreret pesticid management) strategier.

Landbrug & Fødevarer fremfører, at bifenazat er vigtigt i forhold til bekæmpelse af spindemider, og at et forbud vil påvirke produktionen af jordbær og hindbær negativt på grund af manglende alternativer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med officielle tilkendegivelser om forslaget i andre

medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag er det usikkert, om der vil være kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Det vurderes, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår menneskers sundhed og miljø. Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag om ikke at forny godkendelsen af bifenazat.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.